

ADANA

N İ Z

İstanbul

MARMARA DENİZİ

Susurluk

Sakarya

Kızılırmak

Ankara

Tuz Gölü

T Ü R K İ Y E

Gediz

İzmir

Karasu

Murat

Seyhan

Ceyhan

Adana

Firat

Asi

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
Erenköy (KKTC)

SURİYE

ADANA BÖLGESİNİ EGEMENLİKLERİ ALTINDA BULUNDURAN UYGARLIKLAR

ESKİ ÇAĞ		ORTA ÇAĞ	
M.Ö.	LUVİ KRALLIĞI	M.S.	ROMALILAR
M.Ö.	ARZAVA KRALLIĞI	M.S.	BİZANSLILAR
M.Ö.	KİZZUWATNA KRALLIĞI	M.S.	İSLAM EGEMENLİĞİ
M.Ö.	HİTİTLER	M.S.	SELÇUKLULAR
M.Ö.	KUE KRALLIĞI	M.S.	HAÇLILAR VE ERMENİLER
M.Ö.	ASURLULAR	YENİ ÇAĞ	
M.Ö.	KLİKYALILAR	1415	MEMLUKLULAR
M.Ö.	PERS SATRAPLIĞI	1635	RAMAZANOĞULLARI
M.Ö.	MAKEDONYA KRALLIĞI	1517	OSMANLILAR
M.Ö.	SELÖKİDLER		

ADANA TARİHİNE YÖN VEREN DÖNEMLER

1353-1517

RAMAZANOĞULLARI

1517

OSMANLILAR

1833-1840

MISIRLI İBRAHİMPAŞA DÖNEMİ

1864-1865

FIRKA-İ İSLAHİYE

CUMHURİYET DÖNEMİ ÖNCESİ ADANA SANAYİ

1852-53 yıllarında Adana havalisinde;

- 50 kadar pamuk şifleme evi,
- 10 keçe imalathanesi,
- 22 ilkel dokumahane
- 40 kadar masere ve
- 4 adet su ile işleyen un değirmeni

- ❖ Adana'da ilk fabrika 1864 yılında Fransız Mak.Mühendisi Justin Dauted tarafından kurulan çırçır fabrikasıdır.
- ❖ Bu fabrikadan sonra yeni bir çırçır Fabrikası 1885 yılında kurulmuştur.
- ❖ 1894 yılında Adana Ticaret ve Sanayi Odası kurulmuştur.
- ❖ 1899 yılında, Avrupa'dan iplik, 1901 yılında da ilk dokuma fabrikaları ithal edilmiştir.
- ❖ 1906 yılında Aristidi Kosma Simyanoğlu ikinci bir modern iplik fabrikasını kurmuştur.

CUMHURİYET DÖNEMİ SONRASI

ADANA SANAYİ 1924-1950

1924 yılında Adana havalisinde;

- 2 iplik ve dokuma fabrikası
- 3 adet un fabrikası
- 8 adet çırçır ve prese fabrikası
- 4 adet atıl vaziyette fabrika

- ❖ Ayrıca , Adana'da bu fabrikaların dışında toplam 243 adet ticarethane bulunmaktadır
- ❖ Dönemin bir başka fabrikası da 1925 yılında Musevi asıllı Gilodo Yağ ve Pamuk Fabrikasıdır.
- ❖ 1932'de Türkiye'de karma bir biçimde un üreten ve pamuk işleyen 29 fabrikanın her 100 liralık üretiminin 78 liralık bölümü Adana'daki fabrikalardandır.
- ❖ 1924-1950 yılları arasında Adana'da, mevcut sınıai tesislere ilaveten 52 adet imalathane kurulmuştur.

CUMHURİYET DÖNEMİ SONRASI ADANA SANAYİ

1950-1970

1956 yılında Adana'da

- 2'si basma tesislerine sahip 7 iplik ve dokuma fabrikası
 - 7 bitkisel yağ fabrikası
 - 3 un fabrikası
 - 1 çimento fabrikası
 - 49 çırçır ve prese fabrikası
 - 2 tuğla ve kiremit fabrikası
 - 4 sabun imalathanesi,
 - 1 asbestli levha fabrikası
 - 4 karo-mozaik imalathanesi
- ❖ Ayrıca, Adana'da büyüklü-küçüklü bir çok imalathanenin faaliyette bulunmaktadır.
- ❖ 1956 Yılında SEYHAN HİDROELEKTRİK SANTRALİ kurularak enerji üretimine geçmiştir.
- ❖ 1956 yılında Sanayide 7900 kişi çalışmaktadır.
- ❖ 1963 yılında faaliyette bulunan 145 sanayi tesisinde 13.325 kişi çalışmaktadır.
- ❖ Adana imalat sanayii yatırımlarının teşviki bakımından yüzde 14'lük pay ile İstanbul'dan sonra ikincidir.

ADANA'DA 1940-1970 ARASINDA KURULAN BÜYÜK SANAYİ TESİSLERİ

YILI	FİRMA /KURULUŞ ADI
1941	ÇUKOBİRLİK
1943	ÇUKUROVA İTH.VE İHR.A.Ş.
1946	MARSA
1951	PAKSOY
1951	BOSSA
1951	GÜNEY SANAYİ
1952	ÇUKUROVA ELEKTRİK A.Ş.
1953	CEYHAN SANAYİ
1953	ÖZBUCAK
1954	ADANA ÇİMENTO
1958	ÇETİNEL TARIM
1959	SAPEKSA
1960	PAKYÜREK
1963	PAKYAĞ
1966	SASA
1967	ATARCAN
1968	TEMSA
1970	PİLSA
1970	MENSA
1970	EXSA

ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİNİN FAALİYETE GEÇİŞİ

Adana Organize Sanayi Bölgesi, Adana sanayisini 21.yüzyıla taşıyacak bir sanayi organizasyonudur. Adana Ceyhan karayolu üzerinde kurulan AHOSB sahip olduğu 18.250 hektarlık alanla Türkiye'nin en geniş alanlı OSB'lerindedir. Tekstilden mobilyaya, gıdadan makine sektörüne kadar birçok alanda faaliyet gösteren OSB'de, AMYLUM NIŞASTA, OLMUKSA, MARSA ve KİMSOY gibi yabancı sermayeli firmalara sürekli yenileri eklenmektedir. 2004 yılı itibariyle yaklaşık 200 genç firmanın üretim yaptığı bölgede 15.000 kişiye istihdam yaratılmıştır.

Türkiye'nin en önemli ekonomik ve sosyal potansiyele sahip yerleşim merkezlerinden ve ilk sanayileşen kentleri arasında yer alan Adana, Ülkemizin, Orta Doğu'ya açılan en önemli ticaret kapısı niteliğini taşımaktadır. Her geçen gün gelişme gösteren Adana, Mersin Serbest Bölgesi ve Yumurtalık Serbest Bölgesi ile, yakın komşularımızın yanı sıra okyanus aşırı ülkelerin bile ekonomik ilgi alanı içine girmiş, GAP'ın tamamlanması ile ayrı bir canlılık kazanmıştır.

191 firmanın üretim yaptığı bölgede 15.000 kişiye istihdam sağlanmış olup, 69 adet tesis inşaat, 94 adet tesis proje safhasındadır

YUMURTALIK SERBEST BÖLGESİ

- 4.500 HEKTAR
ALT YAPISI TAMAMLANMIŞ ALAN
- 47.000 HEKTAR
KAMULAŞTIRILMIŞ REZERV ALAN
- QIZ

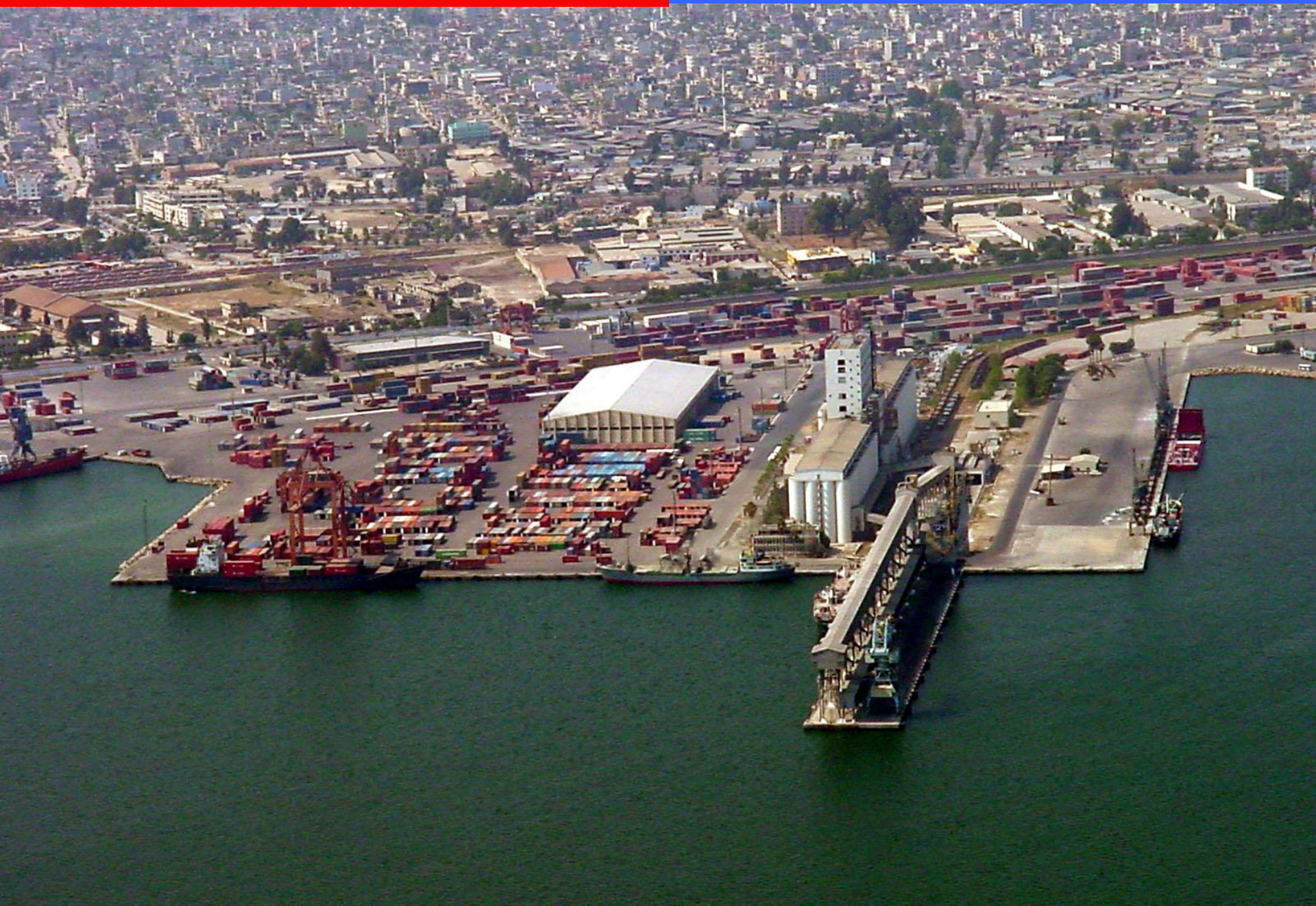
TOROS LIMANI

KAPASİTE : 100.000 DWT

MERSİN LİMANI

KAPASİTE : 8,5 Milyon Ton/ Yıl
150.000 DWT

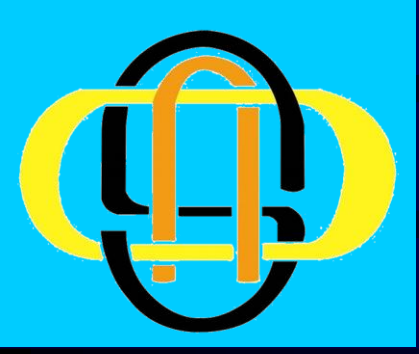
MERSİN LİMANI

İSKENDERUN LİMANI

KAPASİTE : 9,5 Milyon Ton/ Yıl
100.000 DWT

ADANA SANAYİ ODASI

RAKAMLARLA ADANA

ŞUBAT 2004

ADANA'NIN **A** YÜZÜ

İLLER İTİBARIYLA GSYİH'NİN DAĞILIMI MİLYON (\$)

Sıra No	İLLER	1998	1999	2000	2001	İllerin Payı %
1	İSTANBUL	43,571	39,605	43,811	31,018	21.3
2	ANKARA	14,589	14,389	16,495	11,047	7.6
3	İZMİR	13,756	12,777	14,455	10,921	7.5
4	KOCAELİ	8,980	7,644	9,007	7,475	5.1
5	BURSA	7,360	6,617	7,284	5,313	3.6
6	ADANA	6,264	5,596	6,051	4,335	3.0
7	İÇEL	5,461	5,108	5,446	4,113	2.8
8	ANTALYA	5,461	4,708	4,957	3,840	2.6
9	KONYA	5,035	4,535	4,929	3,458	2.4
10	MANİSA	4,700	3,872	4,133	3,076	2.1
11	MUĞLA	3,055	2,588	3,025	2,381	1.6
12	HATAY	3,168	2,744	3,009	2,153	1.5
13	BALIKESİR	3,261	2,707	3,021	2,145	1.5
14	GAZİANTEP	2,588	2,326	2,695	2,068	1.4
15	SAMSUN	2,910	2,646	2,793	1,999	1.4
16	AYDIN	3,020	2,506	2,778	1,912	1.3
17	KAYSERİ	2,421	2,240	2,411	1,906	1.3
18	DIYARBAKIR	2,430	2,177	2,288	1,795	1.2
19	ZONGULDAK	2,135	1,908	2,330	1,793	1.2
20	DENİZLİ	2,532	2,291	2,356	1,789	1.2
21	ESKİŞEHİR	2,498	2,225	2,369	1,762	1.2
22	K.MARAŞ	1,898	1,700	1,936	1,579	1.1

T.C. Merkez Bankası

Ortalama \$ Kuru

1998 259.860

1999 427.081

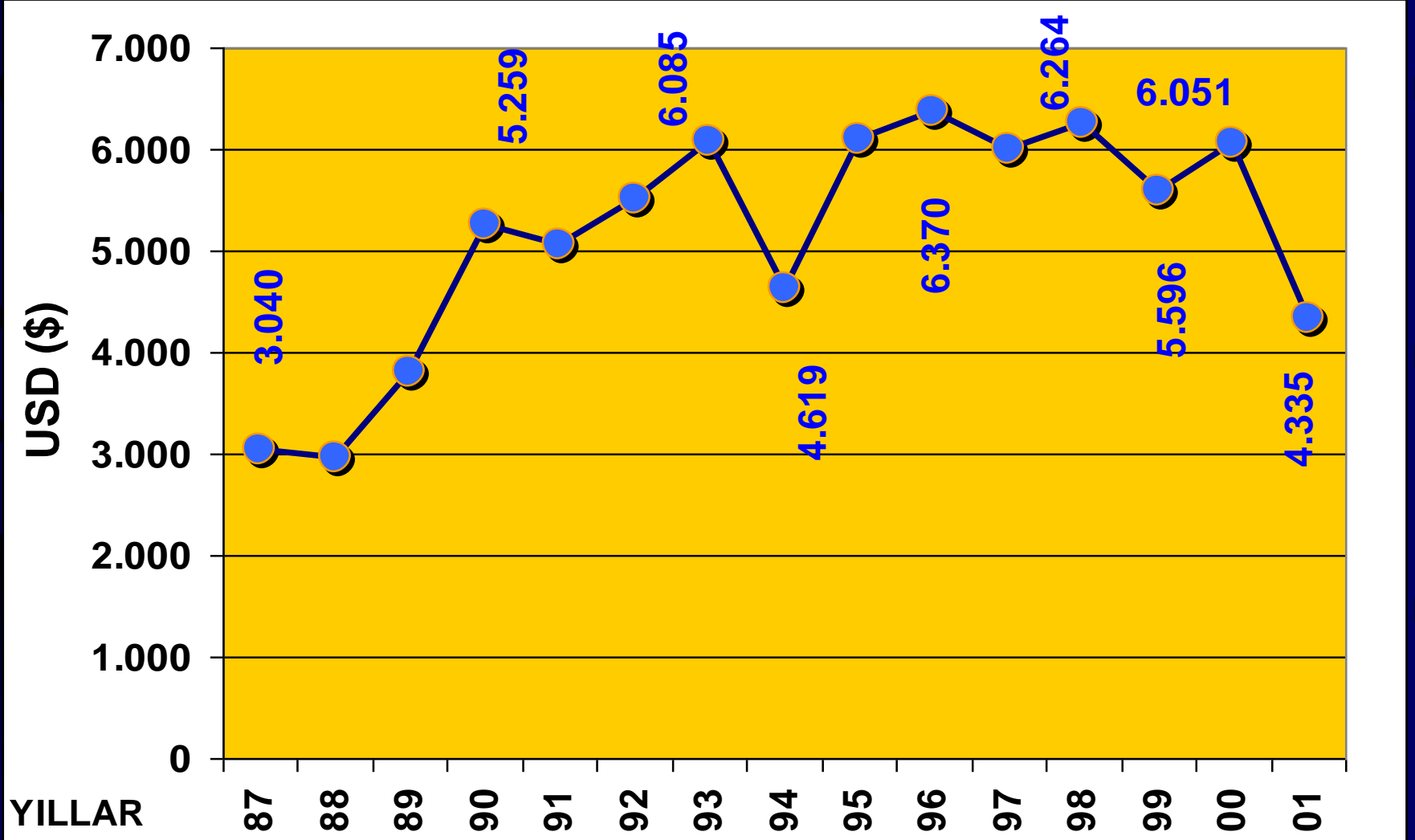
2000 628.802

2001 1.225.411

Kaynak: DİE

Türkiye Ortalaması: 1.817 Milyon \$

ADANA İLİ GSYİH'NİN YILLARA GÖRE DAĞILIMI (1987-2001) (MİLYON \$)

Kaynak: Devlet İstatistik Enstitüsü

İLLER İTİBARIYLA KİŞİ BAŞI GSYİH'NİN DAĞILIMI 1996-2001

S.N	İLLER	1996	1997	1998	1999	2000	2001
1	KO C A E L İ	7,096	7,882	7,500	6,236	7,556	6,165
2	BOLU	2,950	3,078	3,757	3,308	5,687	4,216
3	KIRKLARELİ	4,242	4,385	4,585	4,098	4,370	3,590
4	Y A L O V A	4,318	4,980	4,768	4,133	4,665	3,463
5	M U Ğ L A	4,223	4,071	4,735	3,976	4,253	3,308
6	İZMİR	4,286	4,358	4,375	4,019	4,302	3,215
7	İ S T A N B U L	4,286	4,749	4,657	4,135	4,416	3,063
8	ZONGULDAK	3,398	3,695	3,517	3,209	3,779	2,969
9	ANKARA	3,976	3,521	3,917	3,828	4,148	2,752
10	KIRIKKALE	3,904	3,358	3,093	3,687	3,416	2,725
11	BİLECİK	3,911	4,089	3,993	3,540	3,521	2,584
12	ESKİŞEHİR	3,222	3,314	3,780	3,387	3,369	2,513
13	BURSA	3,548	3,442	3,706	3,270	3,491	2,507
14	TEKİRDAĞ	3,429	3,562	3,742	3,493	3,412	2,498
15	M A N İ S A	3,254	3,337	3,804	3,136	3,292	2,459
16	İÇ EL	3,150	3,495	3,579	3,299	3,297	2,452
17	E D İ R N E	2,750	3,437	4,252	3,397	3,613	2,403
18	ADANA	2,928	3,552	3,707	3,304	3,286	2,339
19	ÇANAKKALE	3,872	3,533	3,892	3,376	3,465	2,335
20	ANTALYA	3,269	3,422	3,546	2,972	2,911	2,193
21	ARTVİN	2,835	2,727	3,096	3,003	2,815	2,137
22	DENİZLİ	2,675	2,971	3,088	2,787	2,807	2,133
23	NEVŞEHİR	2,868	3,238	3,529	2,929	2,908	2,117

Kaynak: DİE, TÜRKİYE ORT. GSYİH :2.146\$

İLLER İTİBARIYLA KİŞİ BAŞI GSYİH'NİN DAĞILIMI (\$) 1996-2001

S.N	İLLER	1996	1997	1998	1999	2000	2001
24	SAKARYA	2,865	2,719	3,199	2,702	2,953	2,108
25	AYDIN	3,161	3,042	3,340	2,762	2,932	2,017
26	KARAMAN	3,575	3,606	3,692	3,098	2,799	2,012
27	BALIKESİR	2,974	2,722	3,156	2,623	2,819	2,005
28	BURDUR	2,567	2,734	3,153	2,732	2,728	1,951
29	RİZE	2,598	2,296	2,477	2,661	2,441	1,897
30	KİLİS	2,583	2,339	2,454	2,110	2,317	1,817
31	KAYSERİ	2,038	2,298	2,486	2,312	2,308	1,806
32	KÜTAHYA	2,822	2,347	2,394	2,091	2,256	1,805
33	NİĞDE	2,222	2,551	3,203	2,836	2,503	1,781
34	KASTAMONU	2,247	2,537	2,868	2,542	2,409	1,781
35	HATAY	2,426	2,562	2,636	2,281	2,452	1,757
36	ELAZIĞ	2,268	2,329	2,621	2,439	2,253	1,704
37	SAMSUN	2,277	2,353	2,531	2,328	2,325	1,680
38	ÇORUM	2,324	2,366	2,569	2,265	2,276	1,654
39	G. ANTEP	2,128	2,283	2,280	2,037	2,102	1,593
40	KARABÜK	1,890	2,714	2,724	2,325	2,236	1,587
41	TUNCELİ	1,614	1,946	2,397	2,487	1,990	1,584
42	K. MARAŞ	1,935	1,796	1,869	1,662	1,930	1,584
43	KONYA	2,152	2,373	2,592	2,324	2,241	1,554
44	ISPARTA	1,908	2,104	2,537	2,220	2,107	1,510
45	KİRŞEHİR	1,976	2,119	2,246	2,085	1,928	1,488
46	AMASYA	2,054	2,274	2,621	2,305	2,049	1,439
47	UŞAK	2,165	2,162	2,303	2,045	2,047	1,436

Kaynak: Devlet İstatistik Enstitüsü

GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI-2002

No	İLLER	TAHAKKUK (MİLYAR TL)
1	İSTANBUL	27,622,795
2	KO C A ELİ	11,103,649
3	A N K A R A	8,426,544
4	İZMİR	4,254,680
5	BURSA	1,638,007
6	İÇ EL	806,733
7	ADANA	726,322
8	TEKİRDAĞ	705,805
9	A N T A L Y A	684,692
10	H A T A Y	560,660
11	K O N Y A	417,403
12	Z O N G U L D A K	399,879
13	B A L I K E S İ R	379,801
14	E D İ R N E	358,021
15	D E N İ Z L İ	355,384
16	S A K A R Y A	347,085
17	G A Z İ A N T E P	343,253
27	K A H R A M A N M A R A Ş	168,275

Kaynak: Maliye Bakanlığı-Muhasebat Genel Müdürlüğü

MEVDUATIN İLLERE GÖRE DAĞILIMI (MİLYON \$)

S.No	İLLER	1999	2000	2001	2002
1	İSTANBUL	36,641	42,449	35,660	36,523
2	ANKARA	15,041	19,683	12,917	14,717
3	İZMİR	5,166	5,607	4,449	5,002
4	BURSA	1,836	2,207	1,939	2,295
5	ANTALYA	1,471	1,618	1,506	1,830
6	ADANA	1,478	1,647	1,242	1,399
7	KOCAELI	1,657	1,924	1,185	1,369
8	MERSİN	939	1,292	777	983
9	KONYA	779	818	718	980
10	BALIKESİR	821	859	698	818
11	DENİZLİ	765	812	712	795
12	KAYSERİ	735	775	728	787
13	MUĞLA	717	734	686	785
14	HATAY	798	853	715	764
15	AYDIN	681	705	585	667
16	ESKİŞEHİR	609	664	533	641
17	GAZİANTEP	593	513	549	604
38	K.MARAŞ	200	212	193	244

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

ADANA'DA MEVDUATIN DAĞILIMI, %

31.12.2002

MEVDUAT CİNSİ	MİLYON \$	%
TASARRUF MEVDUATI	646	46.2
DÖVİZ TEVDİATI	611	43.7
TİCARİ KURULUŞLAR MEVDUATI	95	6.8
DİĞER KURULUŞLAR MEVDUATI	34	2.4
RESMİ KURULUŞLAR MEVDUATI	13	0.9
KIYMETLİ MAD. DEPO HESP.	0	0.02
TOPLAM	1,399	100.0

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

ADANA SANAYİSİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI (2004)

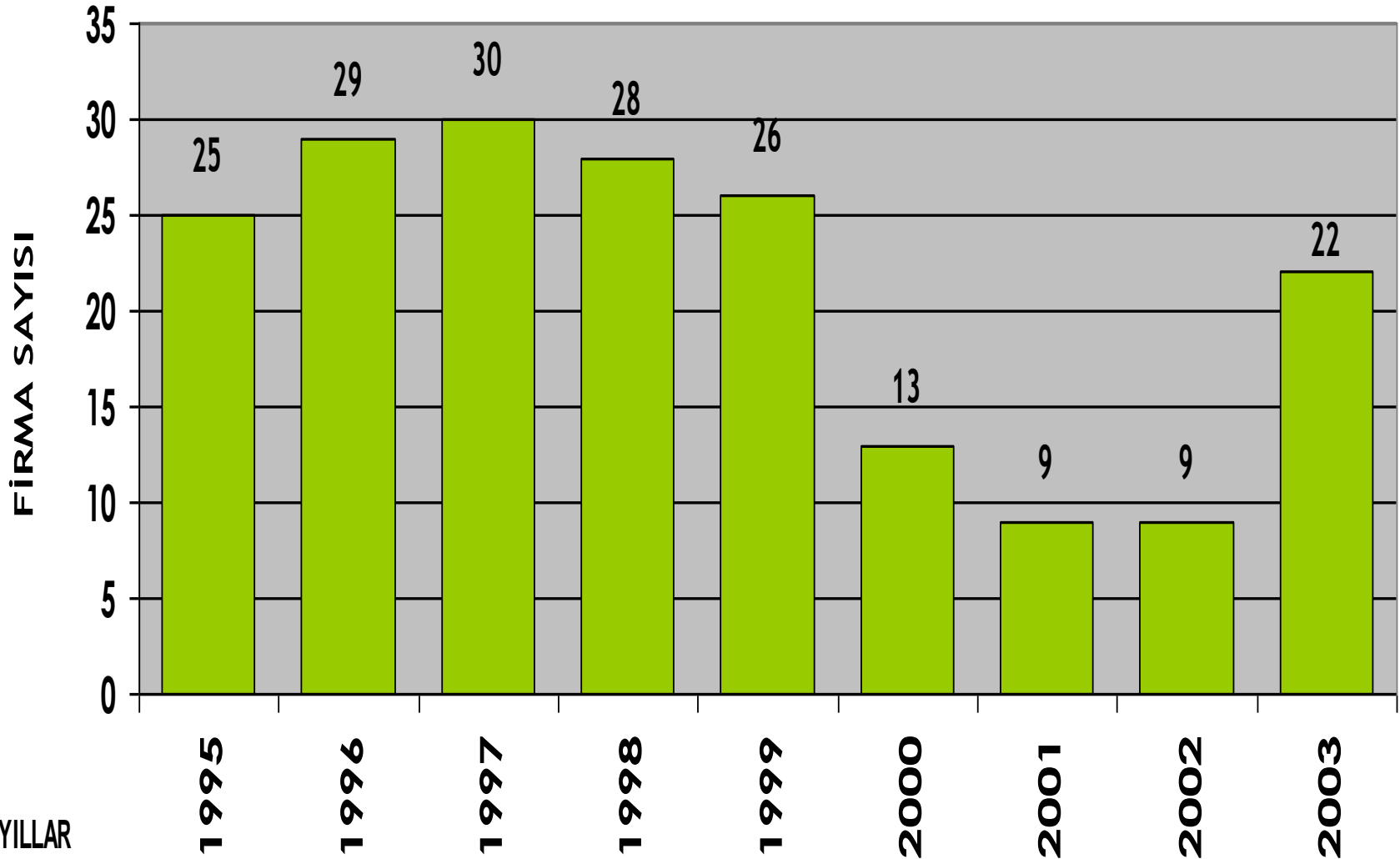
SEKTÖR ADI	YÜZDE (%)
Dokuma, Giyim Eşyası ve Deri Sanayi	35
Gıda, İçki ve Tütün Sanayi	16.5
Metal, Metal Eşya, Makine Teçhizat San	16
Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	11.5
Kimya, Kauçuk ve Plastik Sanayi	11
Kağıt-Kağıt Ürünleri ve Basım Sanayi	5.5
Orman Ürünleri ve Mobilya Sanayi	4.5
TOPLAM	100

ADANA İLİ GSYİH'NİN SEKTÖREL DAĞILIMI MİLYON\$ (1999)

SEKTÖR	1999 YILI	Sektör Payı %	Türkiye Payı %
SANAYİ	1 , 4 2 4	2 5 . 4	23.2
TARIM	782	14.0	15.3
ULAŞTIRMA VE H A B E R L E Ş M E	959	17.1	14.0
TİCARET	9 2 5	1 6 . 5	19.1
DEVLET HİZMETLERİ	597	10.7	11.3
İNŞAAT	2 2 2	4 . 0	5.6
DİĞER	6 8 7	1 2	12
TOPLAM	5,596	100.0	100.0

Kaynak: Devlet İstatistik Enstitüsü

AHSOSB'DE ÜRETİME GEÇEN FİRMALARIN DAGILIMI-(1995-2003)

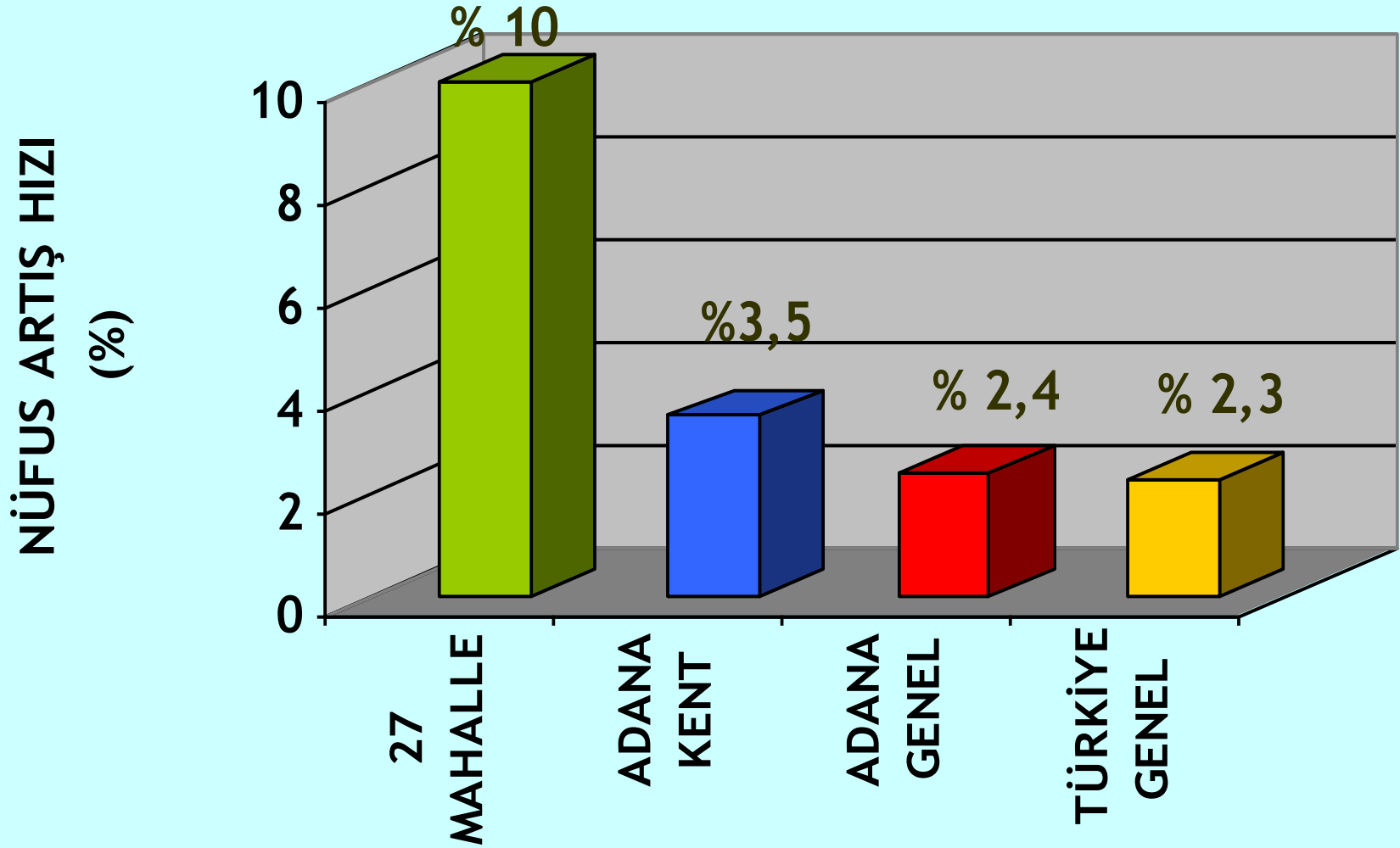
TOPLAM ÜRETİM YAPAN FİRMA SAYISI:191

AHSOS'DE İNŞAAT HALİNDEKİ FABRİKALARIN SEKTÖREL DAĞILIMI-2004

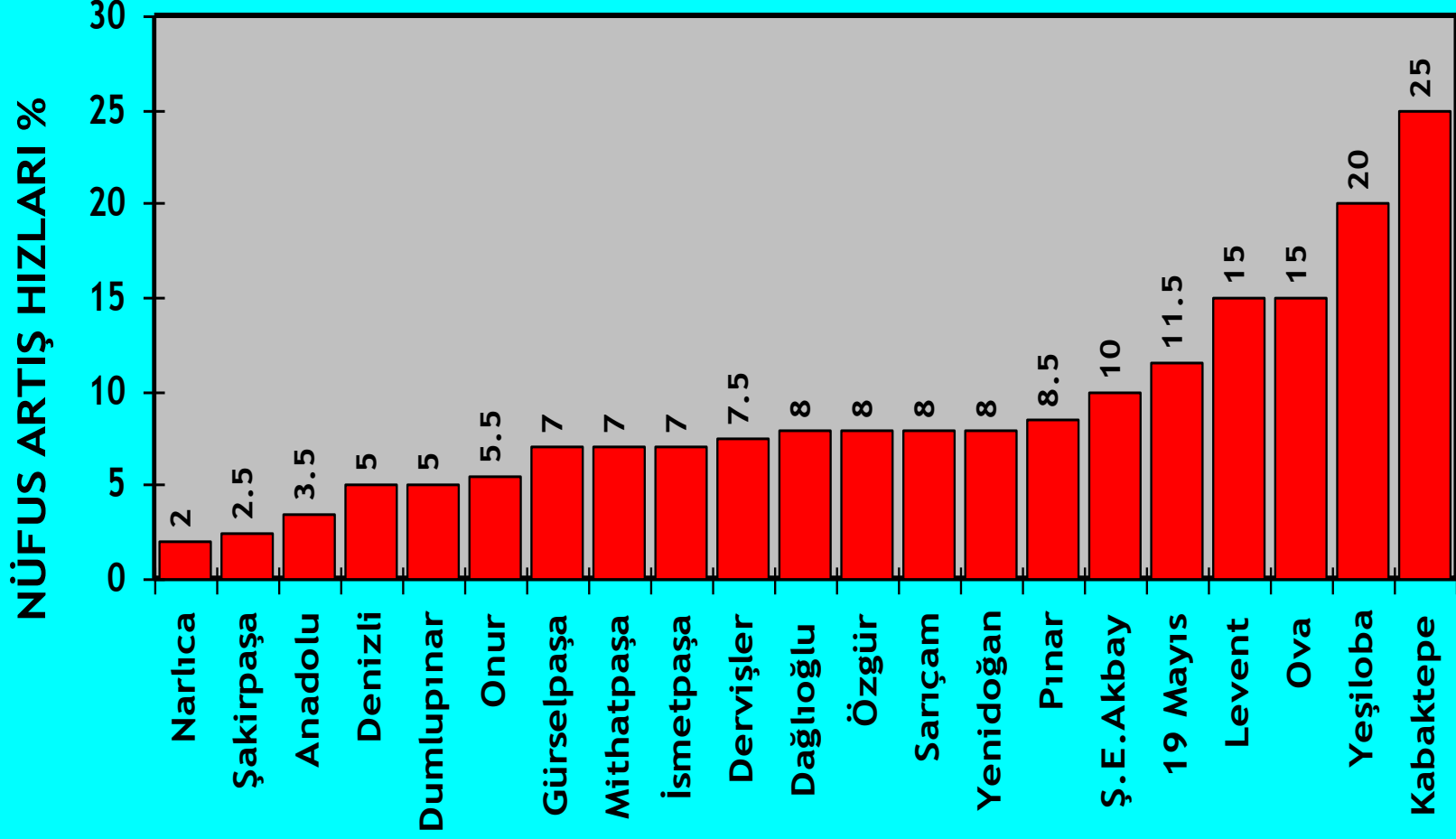
SEKTÖR	FİRMA	%
Tekstil	21	30.4
Kimya Sanayi	9	13.0
Metal	9	13.0
Döküm-Makina	7	10.1
Gıda Sanayi	6	8.7
Plastik	5	7.2
Yapı Elemanları	5	7.2
Ağaç Sanayi	2	2.9
Boya Sanayi	2	2.9
Ambalaj	1	1.4
Elektrik	1	1.4
Konfeksiyon	1	1.4
TOPLAM	69	100.0

ADANA'NIN **B** YÜZÜ

KARŞILAŞTIRMALI NÜFUS ARTIŞ HIZLARI-1997

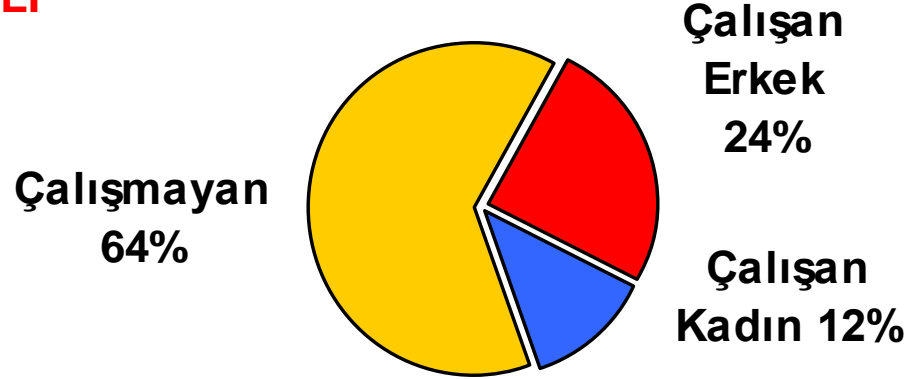

BAZI ADANA MAHALLELERİNİN NÜFUS ARTIŞ HIZLARI (%) 1997

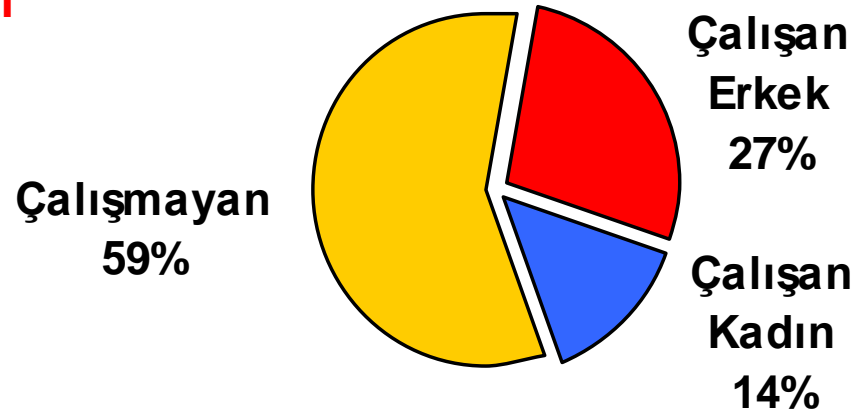

ADANA'DA CİNSİYETE GÖRE İŞGÜCÜ (1997-2000)

1997 YILI

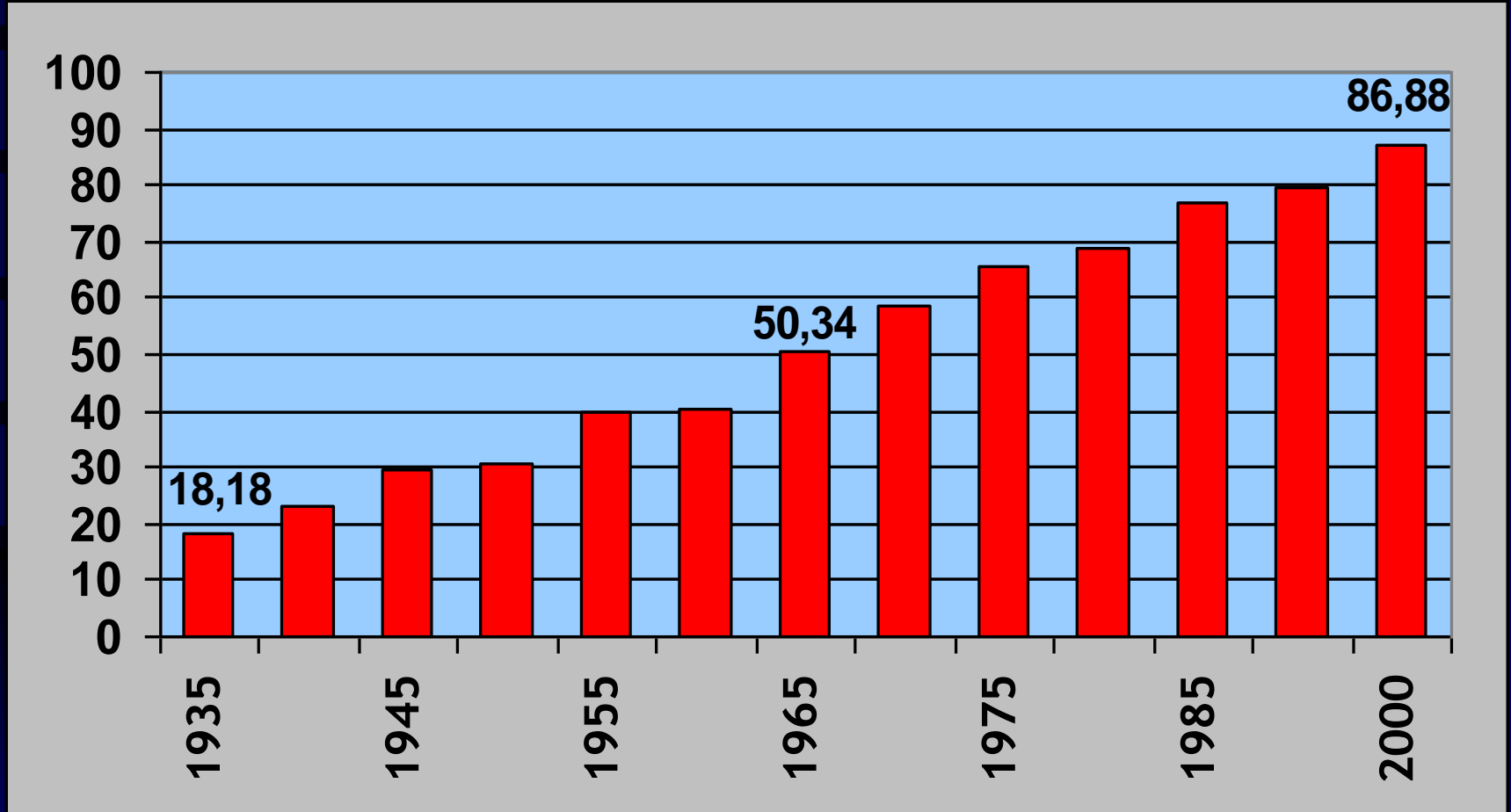
2000 YILI

[12 ve daha yukarı yaştaki nüfus]

Kaynak: DİE

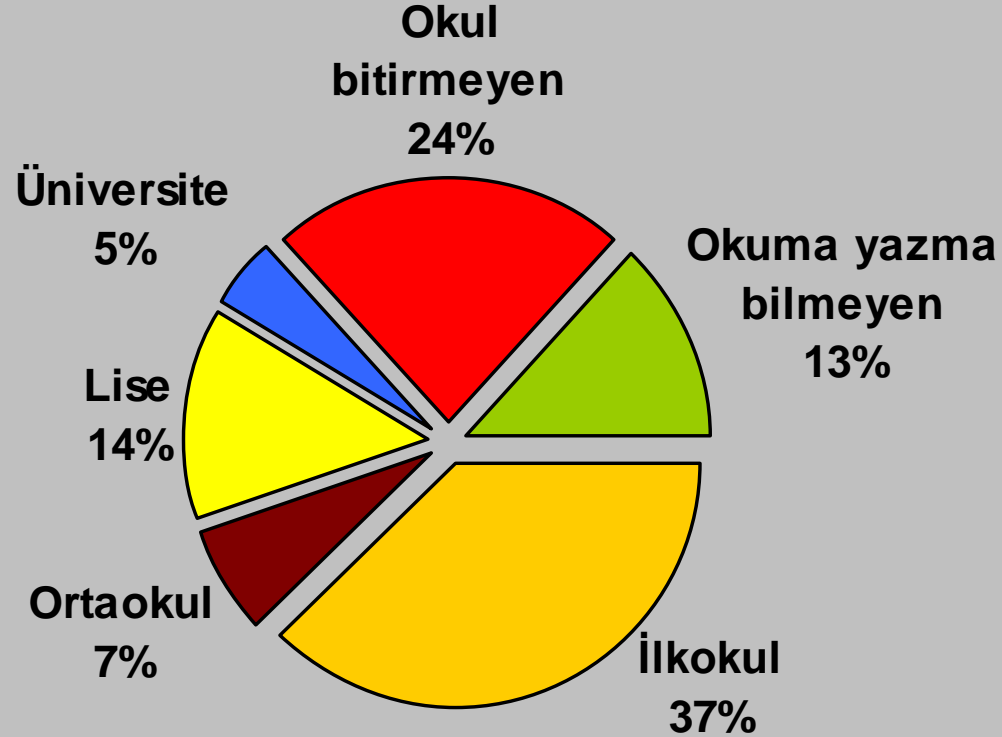
ADANA İLİNDE OKURYAZAR ORANI (%) 1935-2000

[6 ve daha yukarı yaştaki nüfus]

Kaynak: DİE

ADANA NÜFUSUNUN EĞİTİM SEVİYESİNE GÖRE DAĞILIMI (%) 2000 YILI

[6 ve daha yukarı yaştaki nüfus]

Kaynak: DİE

İLLERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI-(1996-2003)

SIRA NO	İLLER	1996 YILI	2003 YILI
1	İSTANBUL	1	1
2	ANKARA	2	2
3	İZMİR	3	3
4	KOCAELİ	4	4
5	BURSA	5	5
6	ESKİŞEHİR	6	6
7	TEKİRDAĞ	8	7
8	ADANA	9	8
9	YALOVA		9
10	ANTALYA	7	10
11	KIRKLARELİ	14	11
12	DENİZLİ	16	12
13	MUĞLA	11	13
14	BOLU	28	14
15	BALIKESİR	13	15
16	EDİRNE	18	16
17	İÇEL	10	17
18	BİLECİK	17	18
19	KAYSERİ	15	19
20	GAZİANTEP	25	20
21	ZONGULDAK	19	21
22	AYDIN	12	22
23	SAKARYA	27	23
24	ÇANAKKALE	20	24
25	MANİSA	22	25
26	KONYA	24	26
27	KARABÜK		27
28	ISPARTA	21	28
29	HATAY	26	29
48	K.MARAŞ	50	48

ADANA -CEYHAN- OSMANIYE HARİTASI

ADANA

